

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- B. mając na uwadze, że Parlament wyraził zgodę na „strategię siedmiu punktów” mającą na celu wdrożenie zapisów Traktatu z Lizbony, wspieraną środkami budżetowymi, jednocześnie wykazując się gotowością do potwierdzenia poziomu płatności w kontekście ogólnego porozumienia,
- C. mając na uwadze, że dnia 15 listopada 2010 r. komitet pojednawczy Parlamentu i Rady nie zdołał osiągnąć porozumienia w sprawie wspólnego tekstu budżetu na 2011 r.,
1. wyraża swą gotowość do ułatwienia osiągnięcia porozumienia w sprawie budżetu na 2011 r. i powiązanych elementów w bardzo ograniczonych ramach czasowych pod warunkiem, o ile zostaną spełnione przez Komisję i Radę następujące warunki:
- (a) osiągnięcie porozumienia w sprawie prawdziwie elastycznych mechanizmów, które przestrzegają obowiązujących zasad wprowadzania zmian, jak określono w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 17 maja 2006 r., o którym zdecyduje Parlament oraz kwalifikowana większość w Radzie, umożliwiając właściwe finansowanie w przyszłości - w 2011 r. oraz w kolejnych latach - obszarów polityki wynikających z nowych uprawnień udzielonych UE przez Traktat z Lizbony oraz z projektu Europa 2020;
- (b) zobowiązanie się przez Komisję do przedstawienia do dnia 1 lipca 2011 r. konkretnych wniosków, na mocy art. 311 TFUE, dotyczących nowych zasobów własnych UE, a także zobowiązanie się przez Radę do przedyskutowania tych wniosków z Parlamentem w ramach procesu negocjacyjnego nowych wieloletnich ram finansowych (WRF), zgodnie z deklaracją nr 3 w sprawie zmiany ram finansowych porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r.;
- (c) osiągnięcie między trzema instytucjami porozumienia w sprawie metody współpracy, która uwzględni udział Parlamentu w procesie negocjowania nowych WRF oraz udział posłów do PE w istotnych spotkaniach oraz poprzez prowadzenie regularnych narad na poziomie przewodniczących Parlamentu, Rady i Komisji, zgodnie z postanowieniami art. 324 i 312 ust. 5 TFUE;
2. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte przez Komisję dotyczące europejskiej wartości dodanej i konsekwencji Traktatu z Lizbony dla budżetu UE oraz określenia ram czasowych dotyczących zasobów własnych;
3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Standardy w zakresie praw człowieka, standardy społeczne i środowiskowe w międzynarodowych umowach handlowych

P7_TA(2010)0434

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych w międzynarodowych umowach handlowych (2009/2219 (INI))

(2012/C 99 E/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 3, 6 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 153, 191, 207 i 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 12, 21, 28, 29, 31 i 32 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (1948) i inne instrumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych w dziedzinie praw człowieka, w szczególności Pakt praw obywatelskich i politycznych (1966), Pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych (1966), Konwencję w sprawie zniesienia wszelkich form dyskryminacji rasowej (1965), Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (1979) oraz Konwencję o prawach dziecka (1989), Deklarację praw ludów tubylczych ONZ (2007) oraz dokument dotyczący wyników milenijnego szczytu ONZ, który odbył się w dniach 20-22 września 2010 r. w Nowym Jorku,
- uwzględniając porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO) oraz deklarację przyjętą przez Czwartą Konferencję Ministerialną, która odbyła się w listopadzie 2001 r. w Ad-Dausze, w szczególności jej ustęp 31,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 września 1996 r. w sprawie komunikatu Komisji na temat uwzględniania przestrzegania zasad demokracji i praw człowieka w umowach zawieranych przez Wspólnotę z państwami trzecimi (COM(1995)0216) ⁽¹⁾ oraz swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie klauzuli dotyczącej praw człowieka i demokracji w umowach zawieranych przez Unię Europejską ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2001 r. w sprawie otwartości i demokracji w handlu międzynarodowym ⁽³⁾ żądającą przestrzegania przez WTO podstawowych norm socjalnych Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz uznania przez Unię Europejską decyzji MOP, w tym ewentualnych wezwań do nałożenia sankcji, związanych z poważnym naruszeniem podstawowych norm socjalnych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczącego roli Unii Europejskiej w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich (COM(2001)0252) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji „Społeczny wymiar globalizacji – wkład polityki unijnej w rozszerzenie korzyści na wszystkich” (COM(2004)0383),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie społecznego wymiaru globalizacji ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie wykorzystywania dzieci i pracy dzieci w krajach rozwijających się ze szczególnym zwróceniem uwagi na pracę dzieci ⁽⁶⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady na temat pracy dzieci z dnia 14 czerwca 2010 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie sprawiedliwego handlu i rozwoju ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie Europy w czasach globalizacji: zewnętrznych aspektów konkurencyjności ⁽⁹⁾ w odpowiedzi na komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego na temat globalnego wymiaru Europy – konkurowanie na światowym rynku i wkład w strategię wzrostu gospodarczego i zatrudnienia UE (COM(2006)0567),

⁽¹⁾ Dz.U. C 320 z 28.10.1996, s. 261.

⁽²⁾ Dz.U. C 290 E z 29.11.2006, s. 107.

⁽³⁾ Dz.U. C 112 E z 9.5.2002, s. 326.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 131 E z 5.6.2003, s. 147.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 280 E z 18.11.2006, s. 65.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 157 E z 6.7.2006, s. 84.

⁽⁷⁾ Konkluzje Rady na temat pracy dzieci z dnia 14.6.2010 r., 10937/1/10.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 303 E z 13.12.2006, s. 865.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 128.

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Upowszechnianie godnej pracy dla wszystkich – wkład Unii w realizację programu godnej pracy na świecie” (COM(2006)0249),
- uwzględniając deklarację ministerialną Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ w sprawie pełnego zatrudnienia i godnej pracy z 2006 r., uznającej pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich za kluczowy element zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie upowszechniania godnej pracy dla wszystkich⁽¹⁾, domagając się uwzględniania norm socjalnych tytułem upowszechniania godnej pracy w umowach handlowych zawieranych przez Unię Europejską, w szczególności w umowach dwustronnych,
- uwzględniając program działań na rzecz godnej pracy i globalny pakt na rzecz miejsc pracy MOP, przyjęte na podstawie globalnego konsensusu dnia 19 czerwca 2009 r. na Międzynarodowej Konferencji Pracy, a także deklarację MOP z 2008 r. dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji,
- uwzględniając konwencję brukselską z 1968 r. w wersji ujednoczonej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych⁽²⁾,
- uwzględniając ogólny system preferencji obowiązujący od 1 stycznia 2006 r. przewidujący zwiększenie liczby produktów zwolnionych z opłat celnych lub podlegających zmniejszonym opłatom, jak również nową zachętę dla szczególnie narażonych państw o specyficznych potrzebach handlowych, finansowych lub rozwojowych,
- uwzględniając umowy zawarte przez Unię Europejską z państwami trzecimi,
- uwzględniając umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) a Unią Europejską podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. oraz zmiany do tej umowy z 2005 i 2010 r.,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym z krajami i regionami AKP, szczególnie rezolucje z 26 września 2002 r.⁽³⁾, 23 maja 2007 r.⁽⁴⁾ i 12 grudnia 2007 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając międzynarodowe konwencje dotyczące środowiska, takie jak Protokół montrealski dotyczący substancji niszczących warstwę ozonową (1987), Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (1989), Protokół z Kartaginy o bezpieczeństwie biologicznym (2000) czy Protokół z Kioto (1997),
- uwzględniając rozdział XIII umowy o wolnym handlu zawartej w październiku 2009 r. między Unią Europejską a Koreą Południową,
- uwzględniając zakończenie negocjacji pomiędzy UE a Kolumbią i Peru w sprawie wielostronnego porozumienia handlowego,
- uwzględniając wysłuchanie na temat „Stosowanie norm społecznych oraz w zakresie ochrony środowiska w negocjacjach handlowych” zorganizowane przez Parlament Europejski dnia 14 stycznia 2010 r.,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 321.

⁽²⁾ Dz.U. L 12 z 16.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 273 E z 14.11.2003, s. 305.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 102E z 24.4.2008, s. 301.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 323 E z 18.12.2008, s. 361.

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego i opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rozwoju, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A7-0312/2010),
- A. mając na uwadze, że związek między wymianą handlową, prawami człowieka i normami społecznymi i środowiskowymi stał się kluczowym elementem stosunków gospodarczych i handlowych oraz stanowi zasadniczą część negocjacji umów o wolnym handlu,
- B. mając na uwadze, że coraz częściej pojawiają się zakłócenia konkurencji i ryzyko dumpingu środowiskowego i socjalnego, ze szkodą – szczególnie – dla pracowników i przedsiębiorstw znajdujących się w Unii Europejskiej, których obowiązują bardziej rygorystyczne normy społeczne, środowiskowe i fiskalne,
- C. mając na uwadze, że UE – w stosunkach z krajami trzecimi – powinna przyjąć strategię handlową opartą na wzajemności, lecz zróżnicowaną ze względu na poziom rozwoju jej partnerów, zarówno jeśli chodzi o wymogi społeczne i środowiskowe, jak i w odniesieniu do liberalizacji handlu, w celu stworzenia warunków dla sprawiedliwej i uczciwej konkurencji międzynarodowej,
- D. mając na uwadze, że fora dwustronne stały się głównym miejscem osiągnięcia celów politycznych, tym bardziej że perspektywy ustanowienia wielostronnych zasad regulujących stosunki między wymianą handlową, pracą i środowiskiem w WTO nie są zbyt obiecujące,
- E. mając na uwadze, że jest jednak bardzo ważne, by dążyć do ponownego osiągnięcia równowagi między prawem handlowym a prawami podstawowymi oraz do wzmocnienia dialogu między głównymi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności między MOP a WTO, w celu większej spójności międzynarodowych strategii politycznych i lepszego globalnego zarządzania,
- F. mając na uwadze, że przyczyny wprowadzania postanowień dotyczących praw człowieka i norm społecznych i środowiskowych do międzynarodowych umów handlowych są różnorakie, od pragnienia ustanawiania sprawiedliwego i uczciwego handlu oraz zapewniania równych warunków w wymianie handlowej („level playing field”) do pobudek bardziej natury normatywnej – obrony uniwersalnych wartości uznawanych przez Unię Europejską i realizacji spójnych europejskich strategii politycznych,
- G. przypomina, że Deklaracja Narodów Zjednoczonych o prawie do rozwoju z roku 1986 potwierdza, iż „prawo do rozwoju jest niezbywalnym prawem człowieka, na mocy którego każdy człowiek i wszystkie narody mają prawo do przyczyniania się do i korzystania z rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturowego oraz do uczestniczenia w nim”, uważa w związku z tym, że UE ma obowiązek przestrzegania tego prawa, a nawet włączania go do międzynarodowych umów i traktowania jako wytycznej europejskich strategii politycznych,
- H. mając na uwadze, że Traktat z Lizbony potwierdza, że działania zewnętrzne Unii Europejskiej, a wymiana handlowa jest ich integralną częścią, powinny być prowadzone według tych samych zasad, które leżały u podstaw utworzenia Unii; mając na uwadze, że europejski model społeczny, łączący zrównoważony wzrost gospodarczy i lepsze warunki pracy i życia, może być także wzorem dla innych partnerów; mając na uwadze, że umowy handlowe powinny między innymi być spójne z innymi zobowiązaniami i umowami międzynarodowymi, których państwa-strony podjęły się przestrzegać, zgodnie z ich prawem wewnętrznym,
- I. mając na uwadze znaczenie zachowania poziomu norm społecznych i środowiskowych obowiązujących w Unii Europejskiej oraz przestrzegania ich przez przedsiębiorstwa spoza UE działające na jednolitym rynku europejskim,
- J. mając na uwadze, że uwzględnianie praw człowieka i norm społecznych i środowiskowych w umowach handlowych może stanowić wartość dodaną w takich umowach, pozwalając także na większą interakcję społeczeństwa obywatelskiego, większe wsparcie stabilności politycznej i społecznej, co tworzy klimat bardziej sprzyjający wymianie handlowej,
- K. mając na uwadze, że dziedzina handlu i ochrona praw człowieka oraz norm społecznych i środowiskowych mają istotne znaczenie dla zapewnienia pokoju i dobrobytu na świecie, nie mogą jednak stanowić rozwiązania wszystkich problemów między państwami świata; mając na uwadze, że impas polityczny można przełamać poprzez wzmocnienie relacji handlowych, ustanawiając tym samym definicję wspólnych interesów, zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska, jako sposób rozwiązywania konfliktów,

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- L. mając na uwadze, że inne kraje dały pozytywny przykład włączania norm społecznych do umów handlowych,
- M. mając na uwadze, że ogólny system preferencji jest uwarunkowany przestrzeganiem zasad międzynarodowych konwencji o prawach człowieka i podstawowych standardów pracy przez kraje będące beneficjentami oraz obejmuje specjalny system dodatkowych preferencji taryfowych służących wspieraniu ratyfikowania i skutecznego wdrażania podstawowych konwencji międzynarodowych odnoszących się do praw człowieka i praw związanych z pracą, do ochrony środowiska i do dobrego sprawowania rządów, mając na uwadze, że nieprzestrzeganie warunków może pociągać za sobą zawieszenie systemu handlu,
1. w związku z tym oczekuje, aby w przyszłej strategii handlowej Unii Europejskiej handlu nie traktowano jak celu samego w sobie, ale jak narzędzie umożliwiające wspieranie europejskich wartości i interesów handlowych, a także jak narzędzie uczciwej wymiany, umożliwiające upowszechnianie rzeczywistego włączania i wdrażania norm społecznych i środowiskowych w stosunkach ze wszystkimi partnerami handlowymi UE; jest zdania, że zasadą Unii w negocjacjach powinno być podejście pozytywne, ale zarazem prawnie wiążące; podkreśla, że uwzględnianie postanowień dotyczących zrównoważonego rozwoju, szczególnie w umowach dwustronnych, jest z korzyścią dla wszystkich stron;
 2. przypomina, że polityka handlowa jest narzędziem służącym realizacji ogólnych celów Unii Europejskiej i że w myśl art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej polityka handlowa Unii Europejskiej prowadzona jest „zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii”, a w myśl art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej ma się ona przyczyniać m.in. do „trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych”;

Prawa człowieka oraz normy społeczne i środowiskowe w wielostronnych stosunkach handlowych

3. zachęca do zacieśnienia współpracy wielostronnej między WTO i głównymi instytucjami ONZ w dziedzinie praw człowieka; jest zdania, że szczególnie korzystne dla zapewnienia wielostronnych ram handlowych przyczyniających się do przestrzegania praw człowieka byłyby ścisłe powiązania z Wysokim Komisarzem ONZ ds. Praw Człowieka oraz z procedurami specjalnymi; uważa ponadto, że należy skorzystać z fachowej wiedzy Wysokiego Komisarza w panelach WTO i organu odwoławczego w przypadku stwierdzenia przypadków poważnych naruszeń praw człowieka;
 4. ocenia, że powszechny okresowy przegląd praw człowieka w Radzie Praw Człowieka mógłby być przydatnym narzędziem do monitorowania przestrzegania postanowień międzynarodowych umów handlowych dotyczących praw człowieka;
 5. podkreśla, że zasadnicze znaczenie ma zacieśnienie współpracy z MOP, organem właściwym do określania i negocjowania międzynarodowych norm prawa pracy i nadzorowania ich stosowania w prawie i w praktyce, podobnie jak pełne uczestnictwo MOP w pracach WTO;
- a) wzywa do przyznania w tym celu MOP statusu obserwatora w WTO i prawa zabierania głosu podczas konferencji ministerialnych WTO;
 - b) proponuje utworzenie komitetu handlu i godnej pracy w WTO, na wzór komitetu handlu i środowiska; nalega, aby oba komitety miały jasno określony zakres kompetencji i mogły wywierać konkretny wpływ;
 - c) proponuje, by przedstawiać MOP i Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka, odpowiednie sprawy, w których podczas sporu handlowego pojawia się naruszenie międzynarodowych konwencji pracy;
 - d) proponuje, by istniała droga odwoławcza w MOP, w przypadku gdy państwo należące do WTO uważa decyzję organu rozstrzygania sporów za kwestionowanie decyzji MOP w sprawie naruszenia konwencji pracy;

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

6. potwierdza, że cele polegające z jednej strony na utrzymaniu i zachowaniu otwartego i niedyskryminującego wielostronnego systemu handlowego, a z drugiej na działaniu na rzecz ochrony środowiska i promowaniu zrównoważonego rozwoju powinny się nawzajem wzmacniać; podkreśla, że zgodnie z art. 20 układu GATT państwa członkowskie mogą podejmować środki handlowe mające na celu ochronę środowiska pod warunkiem niestosowania tych środków w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację; zachęca państwa członkowskie do pełnego wykorzystywania tego przepisu;

7. z zadowoleniem przyjmuje istnienie Komitetu WTO ds. Handlu i Środowiska, który powinien być istotnym forum działania na rzecz dalszej integracji i zacieśnienia związku między środowiskiem i handlem; wyraża nadzieję, że rola i prace komitetu będą się rozwijać w celu pozytywnego podejścia do najistotniejszych wyzwań handlowych i środowiskowych, przed jakimi stoi wspólnota międzynarodowa;

8. podkreśla znaczenie lepszego dostępu do produktów i technologii ekologicznych dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i zachęca wszystkie strony uczestniczące w negocjacjach do zwielokrotnienia wysiłków na rzecz rychłego zakończenia negocjacji w sprawie ograniczenia lub likwidacji barier taryfowych i pozataryfowych w odniesieniu do towarów i usług związanych ze środowiskiem, aby wesprzeć nowe formy polityki zatrudnienia i tworzenie miejsc pracy odpowiadających standardom godnej pracy MOP oraz sposobności rozwoju dla wszystkich gałęzi przemysłu europejskiego;

9. podkreśla konieczność postępów w negocjacjach nad pozostałymi punktami art. 31 deklaracji dauhańskiej, dotyczącymi powiązań między obecnymi zasadami WTO i szczegółowymi zobowiązaniami handlowymi podjętymi w wielostronnych umowach w sprawie środowiska (MEA), oraz potrzebę wspierania ściślejszej współpracy między sekretariatami obsługującymi te umowy i komitetami WTO, stanowiącej istotny czynnik zapewnienia spójnej ewolucji systemu handlowego i systemu środowiskowego;

10. uważa, że najlepszym instrumentem zagwarantowania internalizacji negatywnych środowiskowych efektów zewnętrznych w odniesieniu do CO₂ byłaby umowa wielostronna w sprawie klimatu, ale sądzi, że nie ma dużych szans na zawarcie takiej umowy w najbliższej przyszłości; uważa w związku z tym, że Unia Europejska powinna kontynuować analizę możliwości wdrożenia – w sektorach przemysłowych rzeczywiste narażonych na przenoszenie wysokoemisyjnej produkcji poza UE – odpowiednich instrumentów środowiskowych, stanowiących uzupełnienie systemu aukcji uprawnień do emisji CO₂ w EU ETS, a zwłaszcza „mechanizmu uwzględniającego koszty emisji dwutlenku węgla” w poszanowaniu zasad WTO, gdyż mechanizm ten umożliwiłby zwalczanie ryzyka transferów emisji CO₂ do krajów trzecich;

11. proponuje, by po wynegocjowaniu i podpisaniu międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu można było stworzyć prawdziwą Światową Organizację Środowiska, która czuwałaby nad wypełnianiem podjętych zobowiązań i przestrzeganiem standardów środowiskowych; przykładowo do tej przyszłej organizacji obowiązkowo odwoływano by się w zakresie dumpingu środowiskowego;

Prawa człowieka oraz normy społeczne i środowiskowe w dwustronnych umowach handlowych

12. zdecydowanie popiera praktykę włączania prawnie wiążących klauzul dotyczących praw człowieka do umów międzynarodowych Unii Europejskiej, lecz przypomina, że nadal dużym wyzwaniem są działania następcze i wdrażanie tych klauzul; powtarza, że klauzule te muszą również być włączane do wszystkich umów handlowych i sektorowych, wraz z czytelnym i precyzyjnym mechanizmem konsultacji na wzór art. 96 umowy z Kotonu; z zadowoleniem stwierdza w związku z tym, że taka klauzula została włączona do umów o wolnym handlu nowej generacji;

13. podkreśla, że takie samo podejście polegające na systematycznym wprowadzaniu klauzuli powinno również być stosowane do umów dwustronnych na poziomie rozdziałów dotyczących zrównoważonego rozwoju;

14. stwierdza, że podczas zawierania przyszłych umów handlowych należałoby uwzględnić obecny kryzys finansowy; jest zdania, że nie może to jednak prowadzić do zaniedbywania norm społecznych i środowiskowych, szczególnie w zakresie emisji gazów cieplarnianych i gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, z myślą o osiągnięciu innych celów;

15. przy uwzględnieniu wspomnianych powyżej celów zwraca się do Komisji Europejskiej o systematyczne włączanie do wszystkich umów o wolnym handlu negocjowanych przez nią z państwami trzecimi szeregu norm społecznych i środowiskowych obejmującego;

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

- a) wykaz minimalnych standardów, których powinni przestrzegać wszyscy partnerzy handlowi UE; w kwestiach socjalnych standardy te powinny odpowiadać ośmiu podstawowym konwencjom MOP (podstawowe normy pracy) wymienionym w deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy (1998); w krajach uprzemysłowionych do tych ośmiu konwencji należy dodać cztery konwencje priorytetowe MOP; w kwestiach środowiskowych i w kwestii poszanowania praw człowieka minimalne standardy powinny odpowiadać wykazowi konwencji dotyczących środowiska i zasad dobrego rządzenia, który przewidziano w europejskim rozporządzeniu w sprawie ogólnego systemu preferencji;
- b) wykaz dodatkowych konwencji, które należy wdrażać stopniowo i elastycznie z uwzględnieniem rozwoju sytuacji gospodarczej, kwestii socjalnych i środowiskowych u danego partnera; w kwestiach socjalnych ostatecznym celem powinno być pełne i całkowite wdrożenie programu MOP na rzecz godnej pracy;
16. podkreśla, że przez przestrzeganie tych norm należy rozumieć zarówno ich ratyfikację i przeniesienie na grunt prawa krajowego, jak i ich rzeczywiste wdrażanie na całym obszarze kraju;
17. wzywa do umieszczania we wszystkich przyszłych umowach handlowych zakazu wykorzystywania pracy dzieci, zwłaszcza przy wydobywaniu i obróbce minerałów, oraz do włączenia do tych umów jednolitego europejskiego systemu certyfikacji, który zagwarantuje, że wwożone minerały i ich produkty uzyskano bez wykorzystywania pracy dzieci w rozumieniu konwencji MOP 182, co da się wykazać w całym łańcuchu wartości;
18. podkreśla, że w ramach umów o wolnym handlu można by było rozważyć warunkową liberalizację, obejmującą skrócenie harmonogramu znoszenia ceł lub dostęp do dodatkowego rynku, w przypadku przestrzegania norm środowiskowych i społecznych;
19. podkreśla znaczenie stałego monitorowania wdrażania umowy w ramach otwartego i integracyjnego podejścia na wszystkich etapach:
- a) odnotowuje wykorzystywanie badań wpływu na zrównoważony rozwój, lecz uważa, że powinny one być również przeprowadzane przed negocjacjami, w ich trakcie i po ich zakończeniu, aby zapewnić stałą ocenę tego wpływu; podkreśla również znaczenie działania w pełnej zgodności z ich ustaleniami; uważa również, że negocjatorzy powinni w większej mierze uwzględniać priorytety i obawy wynikające z tych badań wpływu;
- b) zwraca się do Komisji, by przeprowadziła badania wpływu na prawa człowieka w celu uzupełnienia badań wpływu na zrównoważony rozwój czytelnymi wskaźnikami handlowymi, opartymi na prawach człowieka oraz normach środowiskowych i społecznych;
- c) wzywa obie strony do systematycznego przedstawiania sprawozdań z ogólnych postępów w wypełnianiu wszelkich zobowiązań podjętych w ramach umowy;
- d) zwraca się do Komisji o zadbanie o to, aby parlamenty krajów partnerskich brały udział w negocjacjach handlowych, z myślą o wzmocnieniu zarządzania i demokratycznej kontroli w krajach rozwijających się;
- e) podkreśla wagę zaangażowania obywateli na wszystkich etapach negocjacji oraz podczas monitorowania wdrażania umowy i zwraca się w związku z tym o stworzenie forów zrównoważonego rozwoju lub grup konsultacyjnych służących do przeprowadzania konsultacji z partnerami społecznymi i przedstawicielami niezależnego społeczeństwa obywatelskiego;
20. wzywa do tego, aby umowy handlowe zawierane przez UE skutecznie zapewniały najwyższe poziomy przejrzystości, surowe normy w zakresie zamówień publicznych oraz przedstawianie sprawozdań przez przedsiębiorstwa w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się, z podziałem na kraje, z myślą o zwalczaniu nielegalnego wywozu kapitału;

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

21. usilnie nalega, żeby Unia podnosiła prawo dostępu do zasobów naturalnych w negocjacjach umów międzynarodowych i dochodziła praw ludności autochtonicznej i tubylczej w odniesieniu do dostępu do głównych zasobów naturalnych; wzywa Komisję, żeby w negocjacje i międzynarodowe umowy handlowe włączała problematykę zakupu i własności gruntów w krajach trzecich, w szczególności w krajach najsłabiej rozwiniętych i rozwijających się;

22. uznaje, że rozdział obecnie negocjowanych dwustronnych umów dotyczący zrównoważonego rozwoju jest wiążący, lecz że mógłby być bardziej rygorystyczny, gdyby przewidywał:

- a) procedurę składania skarg dostępną dla partnerów społecznych;
- b) odwoływanie się w celu szybkiego i skutecznego rozwiązywania sporów dotyczących problemów społecznych lub środowiskowych do niezależnej instancji – takiej jak grupa ekspertów, wybranych przez obie strony na podstawie ich fachowej wiedzy z zakresu praw człowieka, prawa pracy i prawa w dziedzinie ochrony środowiska; zalecenia tej instancji powinny stanowić element dokładnie zdefiniowanego procesu, wraz z przepisami regulującymi ich wdrażanie;
- c) odwoływanie się do mechanizmu rozwiązywania sporów, na równi z pozostałymi stronami umowy, przewidującego kary mające na celu poprawę sytuacji w danych sektorach lub przynajmniej częściowe zawieszenie niektórych korzyści handlowych przewidzianych w umowie w razie poważniejszego naruszenia wymienionych standardów;

23. podkreśla znaczenie uzupełnienia umów o środki towarzyszące, w tym instrumenty pomocy technicznej i programy współpracy, mające na celu poprawę zdolności w zakresie wdrażania, a w szczególności o najważniejsze konwencje z zakresu praw człowieka oraz o normy społeczne i środowiskowe;

Prawa człowieka oraz normy społeczne i środowiskowe w jednostronnych stosunkach handlowych: GSP i GSP +

24. uważa, że 27 konwencji, których ratyfikacja i skuteczne wdrożenie są wymagane, by móc korzystać z GSP +, stanowi jedyne w swoim rodzaju połączenie konwencji w zakresie praw człowieka, prawa pracy, środowiska i dobrego rządzenia; podkreśla, że dotychczas system GSP + miał widoczny pozytywny wpływ z uwagi na ratyfikację tych konwencji, lecz w mniejszym stopniu jeśli chodzi o ich wprowadzanie w życie, a zatem pragnie położyć większy nacisk na środki towarzyszące mające posłużyć poprawie zdolności wdrażania konwencji; ponadto uważa, że w celu zapewnienia wiarygodności systemu GSP + Komisja powinna wszcząć dochodzenia, jeżeli dane jednoznacznie wskazują, że niektóre kraje nie wdrażają wspomnianych 27 konwencji, i w odpowiednim przypadku anulować preferencje;

25. uważa, że można by było ustalić ściślejsze powiązanie między klauzulami dotyczącymi praw człowieka i systemem GSP + w umowach Unii Europejskiej z krajami trzecimi, w szczególności w odniesieniu do działań następczych;

26. zachęca Komisję, by w procesie przeglądu systemu GSP uczyniła go korzystnym przede wszystkim dla państw, które tego najbardziej potrzebują, oraz by uprościła zasady pochodzenia, by kraje korzystające z inicjatywy „Wszystko oprócz broni” i z systemu GSP + mogły uzyskiwać większe korzyści z przyznanych im preferencji; wnosi o opracowanie elementów porównawczych, mechanizmów i kryteriów przejrzystości zarówno udzielania, jak i cofania preferencji w ramach tego systemu; domaga się także pełnego udziału Parlamentu Europejskiego we wszystkich etapach tego procesu, zwłaszcza w odniesieniu do wniosku Rady dotyczącego wykazu krajów beneficjentów, do wszczynania dochodzeń czy też do tymczasowego zawieszenia systemu GSP +;

27. wzywa Komisję do przedłożenia w możliwie krótkim terminie wniosku dotyczącego rozporządzenia zakazującego przywozu do Unii towarów wytwarzanych w warunkach współczesnych form niewolnictwa, pracy przymusowej, zwłaszcza pracy przymusowej grup szczególnie narażonych, przy braku poszanowania podstawowych standardów w zakresie praw człowieka;

28. wzywa Komisję, aby na podstawie porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją zawsze kompleksowo informowała Parlament o wszelkich istotnych zagadnieniach podczas negocjacji dotyczących międzynarodowych umów handlowych;

Czwartek, 25 listopada 2010 r.

29. wzywa Komisję do zagwarantowania skutecznego przepływu informacji w świetle poszerzonych uprawnień Parlamentu wynikających z traktatu lizbońskiego oraz do przyznania Parlamentowi statusu stałego obserwatora poprzez oddelegowanych przedstawicieli, gwarantując tym samym stały dostęp do wszelkich istotnych posiedzeń i dokumentów;

*

* *

30. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.

Sprawozdanie roczne z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich za 2009 r.

P7_TA(2010)0435

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2009 r. (2010/2059 (INI))

(2012/C 99 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie roczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2009 r.,
- uwzględniając art. 24 ust.3 i art. 228 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 41 i 43 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom Parlamentu Europejskiego z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich ⁽¹⁾,
- uwzględniając umowę ramową w sprawie współpracy, zawartą pomiędzy Parlamentem Europejskim i Rzecznikiem Praw Obywatelskich w dniu 15 marca 2006 r., która weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2006 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 października 2005 r. zatytułowany „Uprawnienia w zakresie przyjmowania i przekazywania komunikatów do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz upoważnienia urzędników służby cywilnej do występowania przed Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich” (SEC(2005)1227),
- uwzględniając decyzję 2008/587/WE, Euratom Parlamentu Europejskiego z dnia 18 czerwca 2008 zmieniającą decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich ⁽²⁾,
- uwzględniając dokonaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich w celu uwzględnienia zmian w statucie zmianę przepisów wykonawczych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 r.,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich,
- uwzględniając art. 205 ust. 2 zdanie drugie i trzecie Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 113 z 4.5.1994, s. 15.

⁽²⁾ Dz.U. L 189 z 17.7.2008, s. 25.